

fulur aristocrației, cu reprezentările cunoscute pe toreașica secolelor V—IV î.e.n. și mai târziu, pentru a se răspîndi — după fuziunea cu cultul similar elenistic — abia în epoca romană în rîndurile populației de rînd. Cultul „Cavalerilor danubieni”, răspîndit cu precădere în zona Dunării de Jos în mediile militare, avea un caracter esoteric, cu mistere, impregnat de influențe orientale.

În încheiere, M.O. amintește că moștenirea culturală tracă stă la bazele formării popoarelor român și bulgar, lăsînd amprente adînci în folclorul și tradițiile acestora.

Anexele (p. 251—268) cuprinde un tabel cro-

nologic, regulile de pronunție a literelor în bulgară și română, note, o bibliografie selectivă, sursa ilustrațiilor și un indice de nume.

Cu toate omisiunile și deficiențele de informație inerente acestui gen de lucrări, cartea lui M. Oppermann răspunde pe deplin scopului propus: acela de a informa, într-o formă accesibilă și atrăgătoare, publicul iubitor de cultură asupra elementelor esențiale ale civilizației unui mare popor, a cărui pondere în istoria lumii vechi nu mai poate fi astăzi neglijată ori subestimată.

Niculae CONOVICI

EUGEN LOZOVAN, LA «LÈPRE» EN DACIE? (Lepra în Dacia?) în Jugoslavenska Akademija znanosti umjetnosti (Melanges Skok) Zagreb, 1985, p. 275—283

În partea de început a acestui articol Eugen Lozovan ne atrage atenția că regretatul savant Em. Benveniste, într-un studiu publicat cu ani în urmă, sublinia cum că în limba greacă pentru cuvîntul *lepră* mai există un dublet: *kelephos*, *kelephia*, a cărui origină siriaco-aramaică azi nu mai poate fi contestată. Acest cuvînt se întîlnește și în alte limbi: armeană (*kelew*), cumano-pecenegă (*kelepen*). El se întîlnește și în română, precizează Eugen Lozovan, sub forma *chel* și *chelbos* cu mențiunea însă că în limba noastră a căpătat nuanțe „mai benigne”, privind stările de simptom ale leprei, cum ar fi calvitia, umflătura plelel etc.

După opinia distinsului savant de la Universitatea din Skodborg (Danemarca) cuvîntul respectiv ar fi putut pătrunde la noi în condițiile răspîndirii creștinismului primitiv prin mijlocirea ostașilor de origine occidental-asiatică și africană. Dealtminteri, nu puține sînt unitățile militare care au staționat în Dacia venind din

părțile orientului apropiat. Eugen Lozovan ne dă o listă exhaustivă a acestor unități. Dintre ele noi vom remarca: *Cohors I Tyriorum*, *Cohors II Flavia Numidorum*, *Cohors I Cilicum* și *Cohors I Antiochensium*. Nu încapă îndoială că încheierile la care a ajuns Eugen Lozovan în legătură cu originea cuvintelor *chel* și *chelbos* vor stîrni interesul nu numai al lingviștilor ci și al epigrafiștilor, arheologilor și istoricilor, în general.

În ce ne privește, ne întrebăm dacă pătrunderea acestui cuvînt în zonele noastre nu s-a petrecut ceva mai târziu și anume în secolele IV și VI și nu prin mijlocirea unităților militare ci a negustorilor și a misionarilor creștini originari din zonele microasiatice. Se știe doar că regiunea Dunării de Jos a fost în secolele IV—VI în atenția multor capadochieni, siriaci, antiochieni etc.

Petre DIACONU

H. TODOROVA, V. VASILEV, Z. IANUȘEVICI, M. COVALCEVA, P. VALEV, OVCÁROVO, SOFIA, 1983, p. 128, cu 106 ilustrații alb-negru și color.

Rod al unei cercetări interdisciplinare de mare anvergură, monografia „Tell-ul OVCÁROVO”^o apărută în 1983 la Editura Academiei de Științe Bulgare, se înscrie în seria de lucrări consacrate săpăturilor și studiilor arheologice ca al optulea și cel mai complet volum scos la lumină pînă la acea dată prin grija Institutului și Muzeului de arheologie din țara vecină și prietenă. Autorii monografiei de față nu au uitat să menționeze participarea la lucrările de punere în valoare a așezărilor neolitice, eneolitice de fază tîrzie

și de trecere finală spre bronz, într-o anumită fază, a unor specialiști din alte țări cum ar fi E. K. Ciornih și V. I. Markevici din U.R.S.S. și dr. Eugen Comșa din România. Acești colaboratori au contribuit remarcabil îndeosebi la elaborarea hărții arheologice a zonei, la descoperirea și înregistrarea altor obiective de factură neolitică din vecinătatea stațiunii preistorice susmenționate. Ne mărginim pentru început a o cita pe autoarea introducerii monumentalei lucrări monografice Henrieta Todorova (ea este